

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради ХДАЕУ
протокол від 30.05.2024 року № 8

Введено в дію:
наказ від 30.05.2024 р. № 15/ОД

Ректор ХДАЕУ
_____ **Юрій КИРИЛОВ**

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію інклюзивної освіти
осіб з особливими освітніми потребами

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію інклюзивної освіти осіб з особливими освітніми потребами (далі – Положення) визначає організаційні засади інклюзивної освіти з метою реалізації права осіб з особливими освітніми потребами на здобуття якісної вищої освіти з урахуванням їх потреб та можливостей у Херсонському державному аграрно-економічному університеті (далі — Університет).

1.2. Положення враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту» та розроблено у відповідності до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 635, Концепція розвитку інклюзивного навчання (наказ Міністерства освіти і науки України від 1 жовтня 2010 року № 912), Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 року № 366), Статуту Університету.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

- **здобувачі освіти з особливими освітніми потребами** – особи з особливими освітніми потребами, які здобувають вищу освіту в університеті;
- **інклюзивна група** – академічна група, де поряд із іншими здобувачами освіти навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами;
- **особа з інвалідністю** – особа зі стійким розладом функцій організму, що при взаємодії із зовнішнім середовищем може призводити до обмеження її життєдіяльності, внаслідок чого держава зобов'язана створити умови для реалізації нею прав нарівні з іншими громадянами та забезпечити її соціальний захист; до осіб з інвалідністю належать також діти з інвалідністю та особи з інвалідністю внаслідок війни;
- **маломобільні групи населення** – особи, що відчують труднощі при самостійному пересуванні, одержанні послуги, необхідної інформації або при орієнтуванні у просторі. До маломобільних груп населення віднесено осіб з інвалідністю, осіб із тимчасовим порушенням здоров'я, вагітних жінок, осіб старшого (похилого) віку, осіб з дитячими візками тощо;
- **відповідальна особа** – посадова особа деканату факультету, на яку покладаються обов'язки щодо забезпечення доступу до території Університету осіб з інвалідністю та представників інших маломобільних груп населення.

1.4. Університет надає освітні послуги здобувачам освіти на рівній основі, без дискримінації, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин із застосуванням особистісно-орієнтованих методів освіти та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

1.5. Університет надає освітні послуги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

1.6. Університет забезпечує доступність освітніх послуг для осіб з інвалідністю шляхом створення адаптованого середовища навчання та надання необхідної підтримки. Особи з інвалідністю мають право на індивідуальний підхід до навчання та забезпечення необхідного супроводу під час перебування в Університеті.

1.7. Будь-яке порушення принципу недискримінації тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством України.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Організація освітнього процесу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в Університет передбачає:

- створення інклюзивного освітнього середовища;
- застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі;
- приведення території Університету, будівель, споруд та приміщень у відповідність з вимогами державних будівельних норм, стандартів та правил (зокрема ДБН В.2.2-3:2018 «Будинки і споруди. Заклади освіти», ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»);

- розумне пристосування та модернізація з урахуванням універсального дизайну наявних будівель, споруд та приміщень Університету у разі неможливості повного пристосування їх для потреб осіб з особливими освітніми потребами;

- забезпечення необхідними навчально-методичними матеріалами та інформаційно-комунікаційними технологіями для організації освітнього процесу, забезпечення в разі необхідності їх розумного пристосування;

- застосування в освітньому процесі найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування, в тому числі української жестової мови, рельєфно-крапкового шрифту (шрифту Брайля) із залученням відповідних фахівців і педагогічних працівників;

- забезпечення доступності інформації в різних форматах (шрифт Брайля, збільшений шрифт, електронний формат та інші).

3. СУПРОВІД ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

3.1. З метою організації інклюзивної освіти в Університеті в межах штатної чисельності може створюватися група психолого-педагогічного супроводу.

3.2. Група психолого-педагогічного супроводу діє на підставі цього Положення та Статуту Університету.

3.3. До складу групи психолого-педагогічного супроводу залучаються науково-педагогічні працівники, представники студентського самоврядування та/або адміністрації Університету за потреби.

3.4. Група психолого-педагогічного супроводу виконує такі завдання:

- співпрацює із структурними підрозділами Університету щодо організації інклюзивної освіти та забезпечення навчально-реабілітаційного супроводу здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- розробляє індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами, проводить моніторинг його виконання, вносить до нього зміни (за потреби);

- організовує підготовку (підвищення кваліфікації) науково-педагогічних працівників Університету та соціальних працівників, волонтерів для роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами шляхом проведення лекцій, семінарів, тренінгів, засідань круглого столу тощо;

- консультує та надає методичну допомогу науково-педагогічним працівникам Університету щодо організації освітнього процесу здобувачів з особливими освітніми потребами;

- провадить інформаційно-просвітницьку діяльність з формування толерантного ставлення до здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

- співпрацює із закладами соціального захисту населення, громадськими об'єднаннями з метою провадження волонтерської діяльності, спрямованої на підтримку здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

3.5. Індивідуальний навчальний план здобувача освіти з особливими освітніми потребами розробляється за його участю, з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності), підписується таким здобувачем освіти та затверджується ректором.

3.6. Спеціальний навчально-реабілітаційний супровід здобувачів освіти з особливими освітніми потребами в Університеті передбачає, зокрема:

- освітньо-організаційний супровід – допомогу учасникам освітнього процесу в організації освітнього процесу, написання та моніторинг індивідуального навчального плану здобувача освіти з особливими освітніми потребами, організацію індивідуальних консультацій тощо;

- психолого-педагогічний (психолого-андрагогічний) супровід – системну діяльність, яка включає надання психологічної та педагогічної допомоги здобувачам освіти з особливими освітніми потребами під час освітнього процесу;

- соціальний супровід – заходи щодо створення умов для соціальної та соціально-побутової підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, в тому числі надання інформації та допомоги у влаштуванні в гуртожиток, отриманні технічних засобів реабілітації, організації волонтерської допомоги для підтримки таких здобувачів освіти.

З метою створення належних умов для забезпечення освітньо-реабілітаційного супроводу Університет може обладнувати ресурсні кімнати; приміщення для надання консультацій психологом, відпочинку, особистої гігієни, медичного обслуговування; зали для занять з лікувальної фізкультури.

3.7. Супровід здобувача освіти з особливими освітніми потребами можуть здійснювати батьки (інші законні представники) або особи, уповноважені ними, соціальні працівники (робітники), волонтери.

4. ПОРЯДОК СУПРОВОДУ ОСІБ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ

4.1. Кожна особа, яка потребує допомоги під час відвідування університетських приміщень, може звернутися до відповідальної особи відповідного деканату з проханням про надання супроводу.

4.2. Для забезпечення мобільності осіб, що потребують супроводу університет надає інформацію про доступність технічних засобів та інших послуг для комфортного пересування в університетському комплексі. Кожен

випадок супроводу та підтримки таких осіб розглядається індивідуально з урахуванням їх потреб та можливостей Університету.

4.3. Особа, що потребує супроводу, попередньо узгоджує свій візит з деканатом відповідного факультету, повідомляючи: прізвище, ім'я, по батькові, дату, час та мету візиту, специфічні потреби у допомозі (наприклад, необхідність у пандусі, супроводі, спеціальному обладнанні тощо).

4.4. Відповідальна особа за інклюзивне навчання деканату (далі – Відповідальна особа):

- зустрічає особу, що потребує допомоги, у попередньо узгоджений час та місце;

- з'ясовує мету візиту та потреби у допомозі;

- забезпечує супровід особи, що потребує допомоги, до місця призначення;

- надає необхідну допомогу протягом перебування в Університеті;

- супроводжує особу, що потребує допомоги, до виходу з корпусу/гуртожитку;

- у разі настання надзвичайної ситуації відповідає за евакуацію особи, що потребує супроводу, із будівель навчальних корпусів та гуртожитків Університету.

4.5. За потреби Відповідальна особа деканату може залучити для надання допомоги під час пересування інших осіб.

4.6. У разі потреби Університет може залучити додаткові ресурси та фахівців для забезпечення доступності та адаптації середовища.

4.8. Якщо супроводу потребує користувач візка, заборонено нахилитися і спиратися на інвалідний візок чи на інший допоміжний засіб людини.

4.9. У разі супроводу особи з вадами зору, слід з'ясувати її бажання бути попередженою про сходи, двері та інші перешкоди. За наявності позитивної відповіді – коментувати шлях і маршрут, яким здійснюється пересування. Крім того, повідомляти такій особі про своє наближення чи віддалення.

4.10. У разі супроводу особи з обмеженим слухом, можливо використання олівця/ручки з папером, жестикуляції руками.

4.11. Особи з інвалідністю та інші маломобільні групи населення користуються пріоритетним правом при зверненні до структурних підрозділів Університету.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Зауваження та пропозиції щодо покращення доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення подаються на офіційну електронну адресу Університету: office@ksaeu.kherson.ua.

5.2. Положення набуває чинності з моменту його затвердження Вченою радою та введення в дію наказом ректора.

5.3. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться у зв'язку зі зміною законодавства шляхом викладення його в новій редакції.